

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 28 Ocak 2014
Sayı: 1273

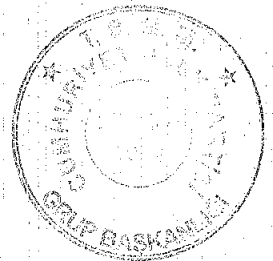
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstanbul İli Adalar İlçesi sınırları içerisinde bulunan “Demokrasi ve Özgürlükler Adası”nın adının “Demokrasi ve İnsan Hakları Adası” olarak değiştirilmesi ve ada sınırları içerisinde, “Demokrasi ve İnsan Hakları Müzesi” kurulmasına dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte birlikte ilişikte sunulmuştur. Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Sena KALELİ
Bursa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	-İnsan Hakları inceleme			
Esas Komisyon	Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor			
Tarih:	03 Şubat 2014		E. No: 2/1978	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
29 Ocak 2014
Numara:

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BŞK.LİĞİ
29 Ocak 2014
NO: 280607

GEREKÇE

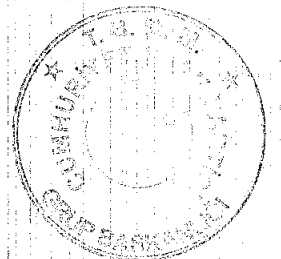
Tarihi çok eskilere kadar uzanan Yassıada, Türkiye demokrasisi açısından önemli bir hafıza alanıdır. Çok sayıda kitaba ve şiire konu olan ada, günümüzde hep 27 Mayıs 1960 askeri darbesinden sonra kurulan mahkeme ve yargılamalar ile anılmaktadır. Burada kurulan mahkemede Demokrat Partililer yargılanmış ve merhum Başbakan Adnan Menderes, dönemin Maliye Bakanı Hasan Polatkan ve Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu idama mahkûm edilmiş, birçok Demokrat Partili vekil ile devlet görevlisi Yassıada zindanlarına atılarak çürümeye mahkûm edilmiştir. Ada, tarihe kara bir leke olarak geçen yargılamaların ardından yeniden Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na teslim edilmiştir. Komutanlık buradaki eğitim faaliyetlerini 1978'e kadar sürdürmüştür. 1993'te İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi için uygun bir çalışma yeri olarak görülen ada, uzaklık nedeniyle 1995'te tekrar boşaltılmış ve ıssızlığa terk edilmiştir.

Yassıada, 2001 yılından beri 'tarihi sit alanı' ilan edilmiş durumdadır. 2001 yılında alınan bu kararla adaya çivi dahi çakılamazken, izbe, yıkılmaya yüz tutmuş ve terk edilmiş görüntüsü, ziyaret edenlere tarihin o karanlık görüntüsünü yeniden yaşattığı için Yassıada'yı yapılacak müze ve yeni turizm tesisleri ile önemli bir çekim merkezi haline dönüştürmeye yönelik çabalar artmıştır. Bu doğrultuda üçlü kararnameyle Yassıada'nın ismi "Demokrasi ve Özgürlükler Adası" olarak değiştirilmiş, karar 14 Aralık 2013 Tarihli Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Yassıada'nın adının "Demokrasi ve Özgürlükler Adası" olarak değiştirilmesiyle birlikte yapılacak müze ve turizm tesisleriyle çekim merkezi haline getirilme çabaları, adanın imara ve ranta açılma kuşkularını da berberinde taşımaktadır. Adanın üzerindeki askeri yapıların yıkılması, imara açılması ve yeni turizm tesisleri adı altında yapılaşmaya izin verilmesi, Türkiye'de darbeler döneminin en önemli simgesi olan ve bugüne kadar hiç değişmeden kalan adayı yok etme anlamına gelmektedir. Böyle bir adım demokrasi tarihimize de, demokrasi hafızamıza da vurulmuş en büyük darbe olacaktır. Çünkü dünyanın her yerinde kaleler, hapishaneler, işkence edilen zindanlar, cüzamlıların tecrit edildiği adalar olduğu gibi korunmuştur. Bu mekânlar orada olan bitenin, kişilerin canlandırıldığı, mumyalarla temsili sergilendiği, dönemi yansıtan gösterilerin yapıldığı alanlar olarak korunmakta, bakımı yapılarak ziyarete ve turizme açılmaktadır.

Bu doğrultuda adanın adının "**Demokrasi ve İnsan Hakları**" adası olarak değiştirilmesi ve **Paris Conciergerie** (Paris'in batısında yer alan saray, parlamento ve cezaevi olarak kullanılan tarihi yapı) benzeri doğal yapısının ve tarihi mirasının korunması demokrasimiz adına önemli bir sorumluluktur. Ada'da Adnan Menderes'in hapis tutulduğu yer, yargılandığı salon, komutan karşısında ayakta durduğu oda ve o dönemde kullanılan eşyalar toplanıp, orijinal halleriyle ve plaketlere kazılacak aydınlatıcı bilgilerle sergilenmeli, arşivler taranmalı, yayınlar hazırlanmalı ve ulaşımı kolaylaştırmak suretiyle bu hafıza mekânı gelecek nesillere olduğu gibi aktarılmalıdır. Ada üzerinde "Demokrasi Müzesi" kurulmalı, ancak ada sınırları içerisinde hiçbir alan ticari amaçla kullanılmamalı, özel kişilere satılmamalı ve kiraya verilmemelidir. Piyasa mantığı ile atılacak adım ve yaklaşımlar, adayı yeni bir rant alanına dönüştürecektir.

Kanun teklifi bu amaçla hazırlanmıştır.

İSTANBUL İLİ ADALAR İLÇESİ SINIRLARINDA BULUNAN “DEMOKRASİ VE ÖZGÜRLÜKLER ADASININ” ADININ “DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI ADASI” OLARAK DEĞİŞTİRİLMESİ VE ADADA “DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI MÜZESİ” KURULMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- İstanbul İli Adalar İlçesi sınırları içerisinde bulunan “Demokrasi ve Özgürlükler Adası”nın adı “Demokrasi ve İnsan Hakları Adası” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2- Ada sınırları içerisinde, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından “Demokrasi ve İnsan Hakları” müzesi kurulur.

MADDE 3- Ada sınırları içerisinde hiçbir alan ticari amaçla kullanılamaz, özel kişilere, satılamaz ve kiraya verilemez.

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

